

Behandeling van hyperhidrosis met elektrotherapie.

door Dr. med. B. Disselhoff, wetenschappelijk centrum Forum Salutare, Wetzlar, Duitsland.

Samenvatting:

Hyperhidrosis kan als een lastig probleem beschouwd worden

Elektrotherapie of water iontoforese is een effectieve en professionele behandeling bij hyperhidrosis. De therapie is wetenschappelijk goed onderbouwd en heeft haar effectiviteit sinds lange tijd bewezen. Het wordt als eerste keus behandeling aanbevolen door de Deutsche Dermatologen Gesellschaft.

Inleiding:

Hyperhidrosis (= overmatig zweten) komt bij ongeveer 1% van de bevolking voor. Dit met name bij kinderen, jeugdigen en jong volwassenen. Het komt bij mannen evenveel voor als bij vrouwen.

Hyperhidrosis kan over het hele lichaam voorkomen, maar wordt ook vaak lokaal als probleem ervaren, aan de handen en/of voeten, in de oksels of op het hoofd.

Er zijn weliswaar enkele aandoeningen die overmatig zweten kunnen veroorzaken, maar meestal is er geen oorzaak aan te wijzen.

Hoewel statistisch hyperhidrosis niet zoveel voorkomt, kan de impact op de betrokkenen zeer groot zijn. Tot sociaal isolement, angst en depressies aan toe.

Behandelingen:

Voor de behandeling van hyperhidrosis zijn tal zijn therapieën beschikbaar. Algemene maatregelen zijn bij voorbeeld het dragen van goed ventilerende kleding en schoeisel. Stimulantia als koffie, nicotine en scherpe kruiden worden afgeraden. Soms is ontspanningstherapie is oplossing.

In ernstige gevallen is een medicamenteuze behandeling met sedativa of tranquillizers een optie. Een andere mogelijkheid is het voorschrijven van anticholinergica. Deze geneesmiddelen werken op het parasympathisch zenuwstelsel en blokkeren onder andere de secretie van zweetklieren. Omdat deze middelen het gehele vegetatieve zenuwstelsel beïnvloeden, komen bijwerkingen als monddroogheid en zichtstoornissen relatief vaak voor.

In mildere gevallen worden naast poeders en deodorants ook geconcentreerde aluminiumzouten toegepast. Deze laatste sluiten de uitgangen van de zweetklieren af. Het effect daarvan duurt meestal 3 tot 4 weken. Soms worden looizuurachtige stoffen gebruikt. Deze hebben een zweetremmend effect. Operatief ingrijpen is een mogelijkheid. Met name axillair is het mogelijk om zweetklieren te verwijderen.

Elektrotherapie / water iontoforese:

Een milde doch zeer effectieve therapie is een vorm elektrotherapie, welke ook wel bekend staat als water iontoforese. Wikipedia: Iontoforese is een niet-invasieve toedieningsvorm voor geneesmiddelen waarmee hoge concentraties van een medicament door de huid getransporteerd worden (transdermaal) door middel van elektrisch geladen medicatiebevattende deeltjes (ionen).

In dit geval worden geen medicamenten gebruikt, maar wel water als contactmedium met de te behandelen huid. Deze methode is al sinds de 50-er jaren bekend. Er zijn tal van wetenschappelijk publicaties over deze methode¹. Voor de behandeling van overmatig zweeten aan handen, voeten en in de oksels wordt deze methode door de Deutsche Dermatologen Gesellschaft² als eerste keus behandeling aanbevolen. Daarbij wordt met een apparaat een continue of gepulseerde gelijkstroom door twee waterbaden gevoerd, waarin zich de handen dan wel de voeten bevinden. Het gevolg is dat de functie van de zweetklieren wordt geremd.

Oksels zijn op een vergelijkbare manier te behandelen, met dit verschil dat hierbij geen waterbaden, maar vochtige sponselektroden worden gebruikt.

Volgens een Japans onderzoek³ heeft een gepulseerde gelijkstroom voordelen boven een continue gelijkstroom. Het effect van beide stroomvormen zijn gelijk, maar een pulserende gelijkstroom heeft niet het nadeel van de soms optredende pijn en de huidirritatie bij gelijkstroom.

Een voorbeeld van een dergelijk apparaat is de Schweiß-Killer, fabrikant Pierenkemper GmbH in Wetzlar. Het is gebouwd volgens de aanbevelingen van de Deutsche Dermatologen Gesellschaft en geeft een gepulseerde gelijkstroom.

In de praktijk:

De cliënt plaatst de voeten (evt. de handen) in twee platte waterbaden, waarin zich de elektroden bevinden die op het gelijkstroomapparaat worden aangesloten.

De behandeling vindt zo'n drie keer week plaats en duurt 10 tot 15 minuten. Het apparaat geeft een regelbare stroom af van 1 tot max. 15 mA. Na ongeveer 6 tot 9 behandelingen is het resultaat merkbaar. Dan kan het aantal behandelingen per week omlaag gebracht worden naar één of twee. Als de cliënt tevreden is met het eindresultaat, is het alleen nog nodig om een onderhoudsbehandeling te geven van één keer per 4 tot 6 weken.

De therapie wordt goed verdragen. Bij een gevoelige huid kan als bijwerking roodheid optreden of, heel zelden, kleine blaasjes. Dit verdwijnt echter snel na het stoppen van de behandeling.

Metalen voorwerpen als armbanden en ringen, mochten die zich in het behandelgebied bevinden, moeten worden afgedaan. Kleine oppervlakkige wonden dienen met vaseline te worden afgeschermd.

Belangrijk om te weten:

De behandeling mag niet worden gegeven bij cliënten

- met een geïmplanteerd elektronisch apparaat (zoals een pacemaker).
- met metalen implantaten in het stroomgebied
- een metaalhoudend pessarium (bij zweetvoetenhandeling)
- grote wonden, die niet afdoende met vaseline afgeschermd kunnen worden.

Literatuur:

¹ Karakoc et al (2002): Safe control of palmoplantar hyperhidrosis with direct electrical current – International Journal of Dermatology. 2002 Sept.; 41(9):602-5

² AWMF online - Dermatologie: Leitungswasser-Iontophorese
EMPFEHLUNGEN DER DEUTSCHEN DERMATOLOGISCHEN GESELLSCHAFT (DDG)
Letzte Überarbeitung November 2008

³ (SHIMIZU et al. (2003): Effectiveness of iontophoresis with alternating current (AC) in the treatment of patients with palmoplantar hyperhidrosis. - Journal of Dermatology 30, nov. 6, pp. 444-449)

Over de auteur:

Dr. med. Bertram Disselhoff (1958) is algemeen arts en is al vele jaren werkzaam op het gebied van elektrotherapie in de geneeskunde. Hij is een internationaal bekend en veel gevraagd spreker op congressen voor onder andere artsen en fysiotherapeuten.

Hij is regelmatig als onafhankelijk adviseur betrokken bij de ontwikkelingen in technische geneeskundige toepassingen.